

SLOVENSKO V DOBIEHANÍ PRIEMERU EÚ STAGNUJE

Približovanie sa výkonnosti slovenskej ekonomiky k priemeru Európskej únie sa v roku 2022 prakticky zastavilo, informovala Národná banka Slovenska (NBS).

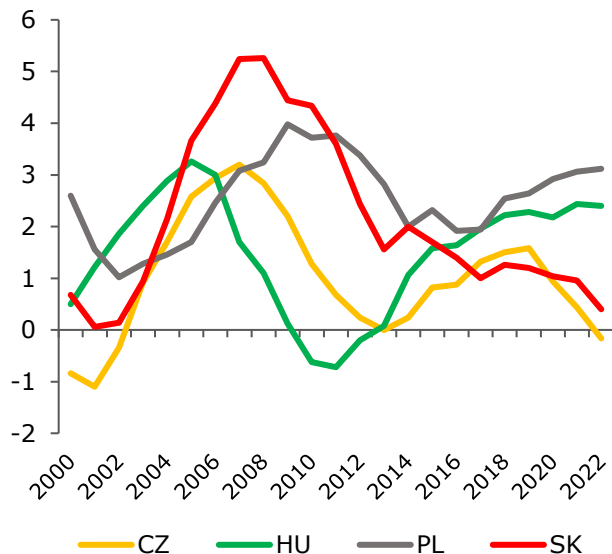
- Pred finančnou krízou v roku 2008 slovenská ekonomika dobiehala priemer EÚ najrýchlejšie spomedzi štátov V4. Potom došlo k spomaleniu, z ktorého sa stal dlhodobý trend. Kým Česko je na tom podobne, Poľsko a Maďarsko sa v tempe konvergenencie k európskemu priemeru zlepšujú (Graf 1). Nízka produktivita sa premieta do relatívne nízkych príjmov a spotreby, naopak, cenová konvergencia napreduje.
- Podľa analytikov NBS sú na zmenu trendu potrebné štrukturálne reformy a za najväčší problém považujú nízky rast produktivity práce, v ktorej sme vlni začali výrazne zaostávať. Zvýšením podielu odpracovaných hodín v prospech produktívnejších firiem počas prvého roku pandémie produktivita práce skokovo vzrástla. Rok 2022 však ukázal, že to bol len dočasný jav (Graf 2).
- Národná banka odporúča preorientovať sa na aktivity s vyššou pridanou hodnotou. Zmenu by uľahčilo zlepšenie podnikateľského prostredia, digitalizácia verejnej správy a zvýšenie vymožitelnosti práva. Tiež navrhuje vyššiu podporu výskumu a vývoja a reformu vzdelávacieho systému.
- Vo finančnej oblasti NBS podporuje uplatňovanie princípov hodnoty za peniaze a rozpočtových výdavkových limitov, a zmenu daňového mixu – znižovanie zdaňovania príjmov a zvyšovanie environmentálnych daní a daní z nehnuteľností. Výzvou zostáva efektívnejšie čerpanie štrukturálnych fondov a financií z plánu obnovy.

RADA PRE ROZPOČTOVÚ ZODPOVEDNOSŤ VÝRAZNE ZNÍŽILA ODHAD DEFICITU NA ROK 2023

Oproti májovej prognóze došlo k poklesu odhadu schodku štátneho rozpočtu v tomto roku zo 6,2 % HDP na 5,7% HDP. K zlepšeniu prispelo najmä zvýšenie očakávanej miery preplatenia výdavkov na kompenzáciu vysokých cien energií z fondov EÚ.

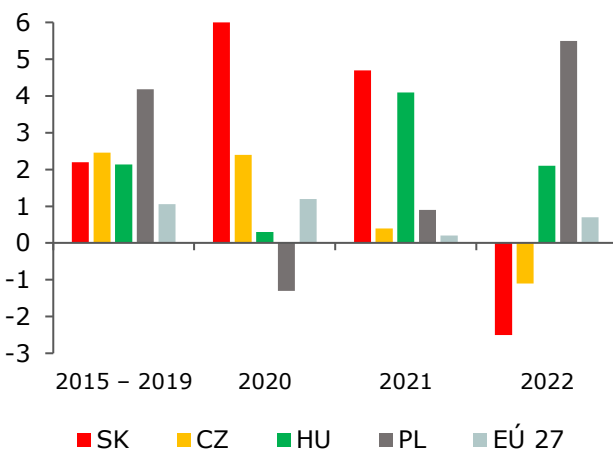
- Očakávané výdavky na opatrenia vlády súvisiace s kompenzáciou cien energií dosahujú úroveň 2 935 miliónov eur. Tretina výdavkov (1 056 miliónov eur) by mala byť pokrytá z fondov EÚ.
- V porovnaní s odhadom ministerstva financií (Program stability na roky 2023-2026) je úroveň deficitu prognózovaná Radou pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) nižšia o 0,4 % HDP.
- Rada predpokladá výraznejší medziročný nárast deficitu verejnej správy najmä z dôvodu nižších prognózovaných výnosov daňových a odvodových príjmov. V roku 2023 očakáva medziročný pokles daňových príjmov o 0,2 % HDP.

Graf 1: Rozdiel priemerného rastu HDP na obyvateľa oproti priemeru EÚ27 (diferencia 5-ročných kľzavých priemerov v stálych cenách, v percentuálnych bodoch)

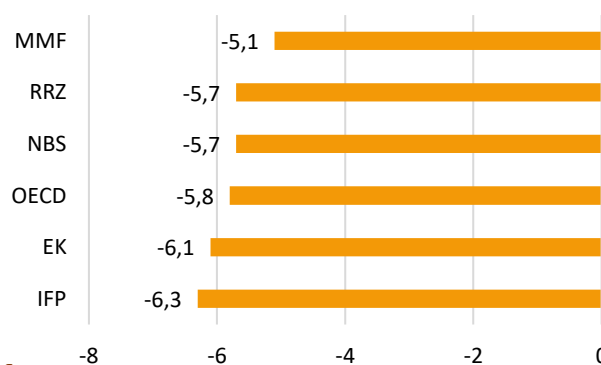
Zdroj: NBS

Graf 2: Rast hodinovej produktivity práce (%)

Zdroj: NBS

Graf 3: Prognózy deficitu verejnej správy v roku 2023 podľa rôznych inštitúcií (% HDP)

Zdroj: NBS, RRZ